

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/21857 9k 29

7/29970

Sayı :30824082-610/13727297
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/30699 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/30699

SORULAR

- 1) Türkiye genelinde son 5 yıl içerisinde hava kirliliği oranları yıllar bazında nasıl değişmiştir? özellikle büyük şehirlerde ve sanayi bölgelerinde hava kalitesi nasıldır?
- 2) Su kaynaklarında (göl, nehir, yeraltı suları vb.) kirlilik oranları yıllar bazında nasıl değişim göstermiştir? İçme suyu kalitesine yönelik yapılan çalışmalar nelerdir?
- 3) Türkiye'deki orman sayısı ve ormanlık alanların toplam yüzölçümü yıllar bazında nasıl değişmiştir? Yeni ağaçlandırma çalışmaları ve projeler nelerdir?
- 4) Ülkemizde bulunan toplam ağaç sayısı hakkında güncel bir veri bulunmakta mıdır? Son 5 yılda yapılan fidan dikimi ve ağaçlandırma çalışmaları sayesinde kazanılan yeşil alan miktarı nedir?
- 5) Sanayi bölgelerinin (OSB, ağır sanayi alanları vb.) çevreye yaydığı kirlilik oranları hakkında veri tutulmakta mıdır? Sanayi kaynaklı hava, su ve toprak kirliliğine karşı yapılan denetim ve önlemler nelerdir?
- 6) Son 5 yıl içerisinde yangın, tarım alanı açma veya imar çalışmaları nedeniyle tahrip edilen orman alanlarının toplam büyüklüğü nedir? Bu alanların yeniden ağaçlandırılması için yapılan çalışmalar nelerdir?
- 7) Koruma altına alınan milli parklar, tabiat parkları, sit alanları ve doğal yaşam alanlarının sayısı yıllar bazında nasıl değişmiştir? Koruma altına alınan bu bölgelerin yönetimi ve denetimi nasıl sağlanmaktadır?
- 8) İklim değişikliği ile mücadele kapsamında, Türkiye genelinde çevreyi korumak ve sürdürülebilir yeşil alanları artırmak adına son 5 yılda hayata geçirilen projeler ve stratejiler nelerdir?
- 9) Özellikle kirlilikten etkilenen bölgelerde yaşayan vatandaşların sağlığını korumak adına yapılan çalışmalar, eğitimler ve destek programları nelerdir?

CEVAP

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında 35 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile başlamış olup, şu an itibarıyla 383 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile tüm illerimizde saatlik ortalamalar şeklinde 7/24 izlenmekte ve talep edilen tüm bilgiler www.havaizleme.gov.tr web adresi ile Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır. Hava kalitesi izleme istasyonlarına ait detaylı bilgilere www.havaizleme.gov.tr web adresinden ulaşılabilmektedir.

02.10.2011 tarihli ve 28082 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) Tebliği kapsamında ülkemiz genelinde kirletici vasfı yüksek 415 sanayi tesisine ait 801 bacada CO, NOx, SO2, toz vb. kirleticiler ile debi, nem, baca gazı sıcaklığı, O2 gibi yardımcı parametreler sürekli olarak izlenmektedir.

SEÖS'lerin sürekli izlenmesi SİM yazılımına entegre edilmiş olup, tesislerin bacalarında kurulmuş olan SEÖS'lerle bu tesislerin oluşturduğu hava emisyonları 7/24 Bakanlığımızca takip edilmekte, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikayet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike

yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15 nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bakanlığımız tarafından Türkiye’de kentsel ve endüstriyel atıksu üreten tesislerin kayıt altına alınması, atıksu envanterinin oluşturulması ve raporlama ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla atıksu bilgi sistemi oluşturulmuş olup, sanayi bölgeleri tarafından atıksu bertarafına ilişkin bilgiler bu sisteme girilmektedir.

Ayrıca Bakanlığımızca su kirliliğinin önlenmesi ve kontrolüne yönelik çalışmalar 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) ve Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği (KAAY) çerçevesinde yürütülmektedir. Bakanlığımız görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında noktasal kaynaklardan (sanayi ve kentsel atıksu deşarjları) gelen kirleticilere özgü çeşitli önlemler alınmakta ve çalışmalar yürütülmektedir.

Noktasal kaynaklı kirleticilerin Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde belirlenen hükümlere ve deşarj standartlarına uyum sağlanması ve uygun bertarafı için evsel/kentsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin kurulması zorunlu hale getirilmekte, atıksuyun kaynağında önlenmesi ve bertarafı için temiz üretim teknolojileri ve atıksu minimizasyonu uygulamaları geliştirilmekte, atıksuyun yeniden kullanımı teşvik edilmekte ve kirliliğin yoğun olduğu bölgelerde daha sıkı deşarj standartları uygulanmaktadır. Bakanlığımızca SKKY ve KAAY hükümleri çerçevesinde, atıksuyun niteliğine göre ilgili deşarj standartlarını sağlamayan ve söz konusu mevzuata aykırı faaliyette bulunan kurumlara ve işletmelere idari yaptırım uygulanmaktadır.

08.06.2010 tarihli ve 27605 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “*Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik*” kapsamında yer alan tesislerde yapılan denetimler esnasında noktasal kaynaklı bir toprak kirliliği gözlenmesi ve kirlilik kaynağının tehlikeli maddeler ve tehlikeli atık olduğunun belirlenmesi durumunda, sahadan toprak ve yeraltı suyu numuneleri alınmaktadır. Analiz sonuçları neticesinde kirlilik tespit edilmesi durumunda Yönetmelik kapsamında oluşturulan “Kirlenmiş Saha İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” tarafından gerekli süreçler yürütülmektedir.

Ülkemizde bulunan Özel Çevre Koruma (ÖÇK) Bölgelerinde, alanında uzman bilim insanlarının da katkılarıyla biyoçeşitlilik ve tür izleme projeleri her sene yürütülmektedir. Söz konusu çalışmalar kapsamında elde edilen veriler ışığında Yönetim planları yapılmaktadır. Alanlardaki denetimler ise İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmektedir.